

Litteratur

1. Lyftingsmo S. Latinske koder er ikke god latin. Tidsskr Nor Lægeforen 2006; 126: 1947.
2. Lindekleiv H. Norske legers forståelse av medisinerlatin. Tidsskr Nor Lægefor 2005; 125: 3437–9.
3. Cohn J. Medicinerlatin – javist. Tidsskr Nor Lægefor 2006; 126: 1224.

S. Lyftingsmo svarer:

Det er viktig med presist fagspråk, så jeg er slett ingen motstander av medisinerlatin. Men mitt poeng er enkelt: Det skal være greit å forstå det som står på resepten, både for apotek og pasient. Noe annet er ukultur.

Upprise forkortelser på resepter og kurver er vanligste årsak til medisinfeil i USA. Men de kan forbygges. Institute for Safe Medication Practices (ISMP) og Food and Drug Administration (FDA) i USA har gående en kampanje for å fjerne bruken av farlige forkortelser (1). Det er ingen grunn til å tro at dette ikke har relevans også for Norge.

Stein Lyftingsmo

Sykehusapoteket Elverum

Litteratur

1. FDA and ISMP launch campaign to reduce medication mistakes caused by unclear medical abbreviations. <http://www.fda.gov/bbs/topics/NEWS/2006/NEW01390.html> (6.9.2006).

Frimodig sitering

Dette er, originalt nok, en kommentar til en bokanmeldelse i Tidsskriftet nr. 8/2006 (1). Boken det gjelder er *Kjærlighetens kraftlinjer* av Svein Haugsgjerd (2). Det synes å forekomme et lite «tyveri» fra anmelderens side. Han skriver at forfatteren «...siterer Bibelen og Freud med samme frimodighet». Det virker som anmelderen henspiller på forfatterens uttrykte takknemlighet til sin familie og gleden over at boken er blitt til. Det blir litt feil å overføre «frimodighet» slik anmelderen gjør. Frimodighet og glede er forfatterens «varemerke» og kan gjenkjennes som en fast struktur i hans litteratur. Når det gjelder drømmer, legger forfatteren stor vekt på at drømmer er en helt naturlig følge av det som er skrevet i det foregående: gleden av oppfinnelsen av psykoanalysen og dens utvikling gjennom hundre år.

Dag Pedersen

Hospitalet Betanien
Fyllingsdalen

Litteratur

1. Haga E. Alt om kjærligheten? Bokanmeldelse. Tidsskr Nor Lægeforen 2006; 126: 1106–7.
2. Haugsgjerd S. *Kjærlighetens kraftlinjer*. Oslo: Pax, 2005.

Sommersaftig fra Mads Gilbert

Kollega Mads Gilbert skal ha mye ros for sin mangeårige innsats for sine palestinske venner. Med presisjon svinger akuttmedisineren skalpellen med nerve- og hjerteskjærende presisjon over krigers avsidige disproporsjoner og redsler. «Sommerregn» som pynteord dekker ikke over det Aleksandr Solsjenitsyn beskrev som *krig*: «Heftige utbrudd av byller på all den vold som til enhver tid omgir oss.»

Mads Gilbert er god på status presens, slik som i sin artikkel i Tidsskriftet nr. 16/2006 (1). Som i sangen *Han Mass og han Lasse*: «so rengde han ut, det som før var inn.» Men hans kollega oftalmologen ser og siteres på det Mads Gilbert ikke nevner. Kravet om «to likeverdige stater side om side – bygd på menneskelig verdighet, respekt og fred» (1).

Mads Gilbert slutter seg ganske så direkte til Jostein Gaarders uforsiktede omgang med ord og begreper i kravet om ikke å anerkjenne *staten*. I Sør-Afrika var det *regimet* vi bekjempet. Få hjelp fra oftalmologen til å se forskjell! Odd-Bjørn Fure, professor i historie og direktør ved det nyåpnede Holocaustsenteret, advarer i Aftenposten 10.8. 2006 mot at berettiget kritikk av et *regimes* handlinger lett går over til å bli en «kritikk av Israels rett til å eksistere».

Mads Gilbert vet, men nevner det ikke, at Israel er omgitt av ca. 22 stater som i all sin uenighet bare samler seg om én eneste ting: Jødene og staten Israel skal bort! Vekk fra jordens overflate og kartet. Nå som alltid. Disse skrekkegimenens ubeskrivelige hat er ikke bare programfestet hos Hamas, Hizbollah og andre. Nå prøver verdenssamfunnet å håndtere den forrykte despotten i Iran som prøver seg med sin atomiske «pille» – pent pakket inn til «fredelige» formål. Holocaust har aldri funnet sted, og jødene og deres stat skal så definitivt vekk. «Gud er stor.» Hvilken «gud»?

En gang kom det noen merkelige ord fra Midtøsten om å elske sine fiender, gjøre vel mot den som hater deg, velsigne den som forbanner deg. Ordene slo rot hos blant andre Nelson Mandela. En politisk og medmenneskelig «ekstremisport» som hindret et ufattelig blodbad, «drepte» *regimet*, men bevarte *staten*.

Jeg er gammel nok til selv å ha vært flyktning, med én forelder i nazistenes skrekkeleir, en nær slektning i hjemmefrontens ledelse og en mor som knapt visste ut eller inn. Mads Gilbert er kjempegod på status presens, men utenfor akuttavdelingen er det en «historia morbi». Dr. Ramadan, ordfører og oftalmolog i Gaza by, vennen til Mads Gilbert, ser ut til å se. Berthold Grünfeld har en sår kronikk i Aftenposten 24.8. 2006 Også i respekt for våre egne jødiske kollegers lidelser, for eksempel

Imre Hercz, som mistet fem år av sitt liv i leir, må vi som oftalmologen hamre løs på målet: Gjensidig menneskelig verdighet, respekt og fred. Og rett til eksistens og liv.

Per Arne Norum

Jeløy

Litteratur

1. Gilbert M. Sommerregn i Gaza. Tidsskr Nor Lægeforen 2006; 126: 2136–9.

Politikk i Tidsskriftet

Mads Gilberts kronikk i Tidsskriftet nr. 16/2006 (1) føyer seg inn i rekken av innlegg som politiserer *Tidsskrift for Den norske lægeforening*. Kronikken er godkjent av redaktør Charlotte Haug. Ingen interessekonflikter er oppgitt fra forfatterens side. Kronikken bryter etter min mening med Tidsskriftets målsetting.

Alle lesere bør vite dette om forfatteren: Han er et prominent medlem av Palestina-komiteen i Norge. Han tilhører et lite politisk parti ytterst på venstresiden og er politisk aktiv i dette partiet. Han har stor egeninteresse av å få sine meninger på trykk, da disse representerer hans politiske syn. Hvem betalte hans reise til områdene denne gangen? Hvem bodde han hos? Hvem er oppdragsgiver for kronikken? Redaktøren kan umulig gå god for at her ikke er klare interessekonflikter fra forfatterens side i forhold til temaet i kronikken.

Det er omtrent ett år siden presidenten i USA fikk gjennomgå i Tidsskriftet grunnet orkanen «Katrina» – redaktøren var ikke nådig mot vår viktigste politiske og militære allierte den gangen. Er det slik at redaktøren plukker og setter på trykk innlegg som styrer Tidsskriftet i en ønsket politisk retning? I så fall bør hun tone politisk flagg.

Frode Gaustad

Ålesund

Litteratur

1. Gilbert M. Sommerregn i Gaza. Tidsskr Nor Lægeforen 2006; 126: 2136–9.

Gaza – ein kommentar

Kven har ansvaret for den miserable situasjonen i Gaza? Israel, hevdar Mads Gilbert i ein fire sider lang kronikk i Tidsskriftet (1). Gazi Hamad, talsmann for den palestinske regjeringa, har eit meir nyansert syn. I ein artikkel skriv han at palestinarane no må ta meir ansvar og slutte å skulde på Israel for alt som er feil i det palestinske samfunnet (2).

Det er eit faktum at ikkje før hadde Israel trekt seg ut frå Gaza seinsomaren 2005, oppstod det ein borgarkrigsliknande tilstand med væpna trefningar, ikkje berre mellom ulike klanar og gjengar, men òg mellom

Fatah og Hamas om makta. Det er rett at Israel har gått til militært åtak (i liten skala) mot Gaza, men kor lenge skal eit land finne seg i rakettåtak mot si eiga sivilbefolkning? Ei veke? Ein månad? Eit år? To år? Sidan 2001 har palestinaarabiske terroristar skote Kassam-rakettar mot sivile busetnader i Israel. Etter at Israel trekte seg ut, vart desse åtaka intensivert. Landet var difor i sin fulle rett då det starta ein militær offensiv for å stanse rakettåtak og frigje ein kidnappa israelsk soldat.

Israel eir ein apartheidstat, skriv Mads Gilbert (1). Gilbert veit sjølvsagt at Israel har fleire arabiske politiske parti, at domstolane der er fri for politisk innblanding, at ein arabar har fått landets fremste litterære pris, at menneskerettsorganisasjonane kan arbeide fritt, at vegskilta er på to språk (hebraisk og arabisk) og at hebraisktalande skulebarn vert oppmuntra til å lære seg arabisk. Kva er så Gilbert sin definisjon på ein apartheidstat? Tvert om er det islamsk handlemåte mot andre folkegrupper som er apartheid – ikkje det einaste demokratiet i regionen med religionsfridom, politisk fridom og næringsfridom for alle, noko du ikkje finn i islamske land.

Den politiske venstresida burde no etter kvart innsjå at dei fungerer som nyttige idiotar for krefter som har som mål å fjerne det demokratiet vi alle set pris på og ikkje minst dei sjøve er avhengige av. All ære til Mads Gilbert for den innsatsen han gjer for å hjelpe menneske som er livstruande skadde. Korleis harmonerer dette med den openlyse støtta han gjev Hamas, ein terrororganisasjon som berre har eitt mål: Drepe jødar og fjerne den jødiske staten?

Israel kjempar ikkje berre for eigen fridom og sjølvstende, men også for vår. Den muslimske fascismen har for lengst markert seg i fleire europeiske land med terroråtak av ulike slag. Fell Israel, mister Europa ein viktig alliert i krigen mot terror.

Gunnar Saunes
Ulsteinvik

Litteratur

1. Gilbert M. Sommerregn i Gaza. Tidsskr Nor Lægeforen 2006; 126: 2136–9.
2. Hamas spokesman engages in frank self-criticism. Ma'an News Agency 27.8.2006. <http://www.maannews.net/en/index.php?opr=ShowDetails&ID=14862> (7.9.2006).

M. Gilbert svarer:

Jeg er enig med Gunnar Saunes i at Hamas' politiske ledelse har et pragmatisk syn og viser vilje både til selvrefleksjon og politiske løsninger. «Fangedokumentet» eller «det nasjonale forsoningsdokumentet» fra juni (1) var et viktig skritt mot politiske løsninger mellom Fatah og Hamas, med klare signaler om å begrense den militære kampen til områdene okkupert i 1967 og med vilje til å søke politiske løsninger med

staten Israel. «Fangedokumentet» støttes av nær 80 % av palestinerne (2). Israel kunne møtt dette politiske utspillet med forhandlinger.

Selvsagt skal ingen stater akseptere rakettangrep mot egen sivilbefolkning. Men det er Israel som systematisk, brutalt og hinsides alle proporsjoner har angrepet palestinsk (og libanesisk) sivilbefolkning gjennom de siste 40 år, til omfattende, dokumenterte protester fra et nesten samlet FN, alle de tunge menneskerettighetsorganisasjonene og krigsmotstanderne i Israel. I april/mai 2006 skjøt israelske styrker nær 4 000 artillerigranater inn i Gaza, mens palestinske motstandsstyrker skjøt 290 Quassam-raketter mot Israel. Sju israelere og 72 palestinere ble drept i denne perioden – ti palestinere for hver israeler, samme forholdstall som for libanesere under angrepene på Libanon.

Den omfattende bruken av klasebomber mot Libanon i krigens slutfase er også eksempel på Israels grufulle terrorangrep mot sivile. «Det vi gjorde var sinnssykt og uhyrlig (insane and monstrous), vi dekket hele byer med klasebomber,» sier en israelsk offiser som var sjef for en rakettartillerienhet til avisen Haaretz, mens andre israelske soldater fra artillerienheter beskrev bruken av ulovlige fosforbomber (3). 1,2 millioner småbomber ble spredd over Libanon, en halv million av disse venter ueksplodert med dødelig virkning på sivile libanesere som vender tilbake til byer, landsbyer og dyrket mark som de skal leve av (3).

Apartheid betyr «atskilt utvikling». I dagens Israel lever jøder og ikke-jødiske innbyggere for en stor del atskilt. Dette henger sammen med at det ikke er lik rett til å eie jord og til å få dekket utgifter. Ikke-jøder har bare adgang til å eie land på ca. 5 % av Israels areal, og de har ikke tilgang til de halvstatlige midlene som finansierer jødiske byer og kommer fra internasjonale sionistorganisasjoner. Israelere kaller staten «etnokrati», i praksis et demokrati for jøder. Hovedargumentet mot å la palestinske flyktninger vende hjem, slik FN har slått fast at de har rett til, er at dette vil påvirke det demografiske forholdet og hindre Israel i å bli «en jødisk stat». En jødisk innvandrer får automatisk statsborgerskap, en palestinsk får det ikke. Brorparten av jorden i Israel (93 %) er gjennom lovgivning forbeholdt jødiske innbyggere (4). Flere israelske forfattere har skrevet utfyllende kritikk av nettopp apartheidstaten Israel (5). De forferdelige levevilkårene for palestinere i Gaza og på Vestbredden etter 40 års israelsk okkupasjon og vinstyre er kanskje den mest anskueliggjørende dokumentasjonen på staten Israels systematiske apartheidpolitikk. Det grenser til etnisk rensing.

Mads Gilbert
Tromsø

Litteratur

1. The full text of the National Conciliation Document of the Prisoners June 28, 2006. www.jmcc.org/documents/prisoners2.htm (18.9.2006).
2. Near East Consulting. www.neareastconsulting.com/surveys/security/p05/out_freq_a24.php (18.9.2006).
3. Rappaport M. IDF commander: We fired more than a million cluster bombs in Libanon. Haaretz 12.9.2006. www.haaretz.com/hasen/spages/761781.html (18.9.2006).
4. Elmer J. Apartheid Israel. www.zmag.org/content/showarticle.cfm?ItemID=6257 (18.9.2006).
5. Davis U. Israel: an apartheid state. London: Zed Books, 1989.

Blindgjenger i Gaza

Mads Gilbert har vært i Gaza i sommer og skriver om det i Tidsskriftet nr. 16/2006 (1). Han har hatt vanskelig for å sove. Krigen, lydene, bombene, døden har vært der hele tiden. Israelerne terroriserer, de skader og dreper, uansett alder og sivil status. Israelerne respekterer ikke folkeretten.

Jeg var i Israel i sommer. Med krigen, lydene, bombene og døden på nært hold. En og en halv million mennesker som levende bombemål i eget land. På flukt fra tusenvis av Katyusha-raketter, sendt ut for å terrorisere, skade og drepe, uansett alder og sivil status. Avfyrt i strid med folkeretten.

Mads Gilbert opererer, opplever og forklarer. Men forunderlig enøyd, forunderlig historieløst, retorisk oppskrudd. Med god grunn vil han si: Det han opplevde i Gaza, var så meget verre enn det jeg opplevde i Israel. Det er ikke proporsjonalt. Men når er det relevant? Er ikke kjernen i legegjøringen at det ikke er antallet, men Kierkegaards «Hiin Enkelte» som er vårt anliggende? Som leger summerer vi ikke og er ikke proporsjonale. Enhver lemlestelse og død er en for meget. Uansett side.

Men legen Gilbert går politikeren Gilberts ærend – selv beskrivelsene av nødoperasjonene har en politisk hensikt.

Også politikeren er enøyd: Han vil ikke se at vi ikke får fred i Midtøsten før *begge* parter stopper å bruke terrorens og krigens midler og begynner å snakke med hverandre igjen. Gilbert lærer ingen å snakke. Det kan være dyrt å gå i dialog. Men det er helt gratis og vil gi en stor gevinst for Hamas – og for palestinerne – å anerkjenne staten Israel og for staten Libanon å fjerne Hizbollah-militsen. Begge deler på folkerettens grunn.

Det er dyrt å fortsette å skape martyrer, slik Mads Gilbert gjør.

May B. Lund
Rikshospitalet-Radiumhospitalet

Litteratur

1. Gilbert M. Sommerregn i Gaza. Tidsskr Nor Lægeforen 2006; 16: 2136–9.